

Tisková zpráva k rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2024, sp. zn. 18 A 2/2024

Městský soud v Praze přezkoumal k návrhu podanému dne 12. 2. 2024 společností České přístavy, a.s. opatření obecné povahy – stanovení místní úpravy provozu ze dne 23. 1. 2023, kterým Magistrát hlavního města Prahy (dále jen „**Magistrát**“) na komunikacích Evropská, Drnovská, Podbělohorská, Na Radosti, Karlovarská, Strahovský tunel, Plzeňská, Rozvadovská spojka, Poncarova, Cínovecká, Kbelská, Novopacká a ostatních místních komunikacích obsažených v související dokumentaci dopravního značení omezil vjezd nákladních automobilů s celkovou hmotností nad 12 tun.

Soud dospěl k závěru, že zásadní nedostatky, jimiž Magistrát napadené opatření a proces jeho vydání zatížil, brání soudu v jeho věcném přezkumu. Napadené opatření proto s účinky ke dni 30. 9. 2024 zrušil a poskytl prostor pro to, aby Magistrát za účelem ochrany dotčených zájmů mohl případně vydat opatření nové.

Soud nezpochybnil, že nákladní doprava, a to i doprava vozidly s celkovou hmotností nad 12 tun negativně ovlivňuje životy obyvatel, a že imise z ní, ať již jde o hluk, znečištění či vibrace, přispívají k zátěži pro území hlavního města a hustě obydlené oblasti metropole. Zákazy či omezení (tranzitní) těžké nákladní dopravy proto z pohledu soudu jistě v obecné rovině napomáhají dosažení cíle, který si Magistrát vytyčil. Soud vyjádřil pochopení i pro to, že Magistrát reagoval na vývoj nastalý v důsledku výstavby a zprovoznění nových dopravně významných komunikací a s tím související přeměrování části dopravního proudu na nové tahy.

V právu však nutně neplatí, že „účel světi prostředky“ do té míry, že by správní soud mohl odhlédnout od identifikovaných flagrantních pochybení v postupu Magistrátu. Ani legitimní cíl a účel totiž nezabavuje Magistrát povinnosti dostát požadavkům kladeným na postup při vydání takového opatření a jeho odůvodnění. Magistrát zcela nedostatečně vyložil důvody, které jej k danému řešení ve formě přísné regulace jednoho konkrétního druhu dopravy (těžké nákladní dopravy) vedly. Neshromáždil takové podklady, aby bylo možno jeho úvahu a zákonnost a proporcionalitu opatření věcně přezkoumat. Vyjma obecných frází chybí jakékoli konkrétní odůvodnění zachycující vážení a vyvažování střetávajících se veřejných a soukromých zájmů a absentují úvahy, jimiž byl Magistrát veden.

Magistrát bez bližšího odůvodnění a především bez jakýchkoli podkladů zcela paušálně uzavřel, že právě těžká nákladní doprava je v podmínkách hlavního města největším znečišťovatelem a nejvýznamnějším zdrojem hluku. Nijak se nevěnoval otázce podílu tohoto typu dopravy na vytížení dotčených komunikací a zátěži pro jejich okolí, natož aby se zabýval jednotlivými z nich. Zcela odhlédl od toho, že emisní i hlukové zatížení nekoreluje bez dalšího s velikostí a typem vozidel, neboť míru zátěže pro okolí determinuje dominantně řada jiných faktorů, jako stáří vozidel, jejich pohon a kategorizace vozidel dle emisních norem EURO. Na posouzení těchto aspektů zcela rezignoval nebo takovou úvahu přinejmenším nijak nezachytil.

Dostatečně také nevyjasnil konkrétní důvody, pro které k vydání opatření přistoupil, neboť v průběhu soudního řízení nepřipustně dotvrdil jiné důvody, pro které opatření údajně vydal. Soud rovněž upozornil, že řešení bylo v průběhu řízení o návrhu změněno – byl doplněn zákaz ve vztahu k dalším třem místním komunikacím, aniž bylo zřejmé, zda o této části řešení proběhlo řádné řízení.

V neposlední řadě se Magistrát věcně nevypořádal s argumentací, kterou navrhovatelka poukazovala na pravidla regulující dopravní obslužnost veřejných přístavů vyplývající z právního rámce daného nařízením TEN-T, mezinárodními smlouvami a národní právní úpravou.

Uvedené vady tak soudu bránily v tom, aby mohl napadené opatření věcně přezkoumat a posoudit jeho zákonnost a především proporcionalitu. Za dané situace neměl na podkladě čeho uzavřít, že opatření by mohlo v řízení před soudem obstát, především pak, že nebylo možno dosáhnout vytyčeného cíle jinou regulací a že je zvolené řešení přiměřené.

Při úvahách, k jakému okamžiku opatření zrušit, soud přihlédl k tomu, že Magistrátu by měl být za účelem účinné ochrany veřejných zájmů poskytnut rozumný časový prostor, aby, shledá-li pro to dostatek důvodů a nedojde-li k závěru, že na věc dopadá jiný institut (nizk oemisiní zóna), po doplnění spisového materiálu a vypořádání námitek obdobné opatření opětovně přijal a zohlednil v něm všechny výtky zdejšího soudu. Proto soud okamžik zrušení předmětného opatření posunul až na den 30. 9. 2024. K uvedenému datu tedy pozbude opatření platnosti a účinnosti; povinnost řídit se jím tak nezanikne před tímto okamžikem.

Mgr. Martin Lachmann
předseda senátu